

الزام به نظارت بر صداوسیما

کامبیز نوروزی

حقوق دان

اشاره: یادداشت این هفته متن نامه‌ای است که این جانب چند روز پیش تر خطاب به آقایان سیدعباس صالحی و اباس حضرتی به‌عنوان نمایندگان رئیس‌جمهور در شورای نظارت بر صداوسیما ارسال کردم و با اطلاع قبلی ایشان منتشر می‌شود.

نیازی نیست که برای شما شرایط نامطلوب صداوسیما شرح داده شود که اهل فرهنگ و رسانه‌اید و به نیکی از اوضاع این سازمان آگاهیید.

اصل ۱۷۵ قانون اساسی به‌صراحت مقرر کرده است «در صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور باید تأمین شود». آیا در وضعیت کنونی این سازمان، آزادی بیان و نشر افکار تأمین است؟

نظرسنجی‌های معتبر مستقل حکایت از آن دارد که تلویزیون جایگاه خود را در سبد مصرف رسانه‌ای خانوار از دست داده است. ضعف مفرط این سازمان موجب شده است مردم ایران از تلویزیونی که تصویر واقعی آنها را نمایش بدهد، محروم باشند.

اگر شبکه‌های تلویزیونی فارسی‌زبان آن‌سوی مرزها گوی سبقت از سیما بوده‌اند، نه به خاطر قدرت آنها، بلکه به دلیل بی‌توجهی این سازمان به مخاطب ایرانی و کیفیت نازل و غیرحرفه‌ای این رسانه است. خوشبختانه شما با شناختی که از فرهنگ

و رسانه دارید، با حکم آقای رئیس‌جمهور به عضویت شورای نظارت بر صداوسیما منصوب شده‌اید.

این شورا طبق قانون هفت وظیفه مهم و بنیادی برعهده دارد:

۱- نظارت بر حسن انجام همه امور سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران و تذکرات لازم دربارہ تخلفات و انحرافات برای اصلاح امور یادشده.

۲- نظارت بر سیاست‌های اجرایی که در نظر است در سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران به مرحله اجرا دربیاید و اعلام نظر اصلاحی شورا به رئیس سازمان.

۳- نظارت بر حسن اجرای قوانین مربوطه در سازمان صداوسیما.

۴- نظارت بر ایجاد یا انحلال هر بخش، واحد شعبه و دفاتر و نمایندگی در سازمان.

۵- نظارت بر انعقاد قراردادهای خریدهای داخلی و خارجی سازمان.

۶- نظارت بر دیگر اموری که سازمان طبق قانون برعهده دارد و انجام می‌دهد.

۷- گزارش منظم و مستمر از جریان امور در سازمان به مقام معظم رهبری و قوای

سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران.

از نظر حقوق اداری دستگاه نظارتی مسئولیت مستقیم دارد تا با بررسی‌های دقیق، میزان انطباق رفتارهای سازمانی با قوانین، مقررات و اصول و قواعد حرفه‌ای را بررسی کرده و هر خط و خلاف و خطایی را بازخواست کند و در صورت اقتضا به مراجع ذی‌ربط ارجاع دهد.

این شورا در کیفیت و کمیت رفتار سازمان صداوسیما مسئول است.

اما سال‌هاست خبری از این شورا نیست. این شورا چه می‌کند؟ چقدر جلسه برگزار می‌کند؟ در جلسات آن چه می‌گذرد؟ تا چه اندازه به وظایف نظارتی خود درباره فعالیت‌های اداری و مالی و حرفه‌ای و حقوقی صداوسیما می‌پردازد؟ وقتی صدایی از این شورا نمی‌آید، چنین برداشتی منطقی است که وظایف خود را به انجام نمی‌رساند.

برای درک بهتر انفعال شورای نظارت بر صداوسیما آن را مقایسه کنیم با نهاد هیئت نظارت بر مطبوعات. این هیئت تقریباً به طور ثابت هر هفته جلسه داشته و سخت‌گیرانه بیش از دوهزار و ۶۰۰ نشریه و صدها خبرگزاری و پایگاه خبری را تحت نظر دارد. گروه‌های کارشناسی به هیئت گزارش می‌دهند که مثلاً فلان نشریه یا خبرگزاری مرتکب فلان خطا شده است. هیئت تذکر و اخطار می‌دهد و چه‌بسا که تصمیم به توقیف بگیرد و پرونده را به مرجع قضائی بفرستد. سایه این هیئت همیشه بر سر مطبوعات و خبرگزاری‌ها سنگینی کرده است. این‌همه در حالی است که اکثر قریب به اتفاق مطبوعات و خبرگزاری‌ها برخلاف

صداوسیما با بودجه خصوصی فعالیت می‌کنند، نه بودجه عمومی، و از نظر حجم مطالب نیز قابل قیاس با صداوسیما نیستند.

صداوسیما با بودجه خصوصی فعالیت می‌کنند، نه بودجه عمومی، و از نظر حجم مطالب نیز قابل قیاس با صداوسیما نیستند.

چهارشنبه ۲۴ بهمن ۱۴۰۳
۱۳ شعبان ۱۴۴۶
۱۲ فوریه ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۰۴۸
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

روزنامه

نگاهی دوباره به لایحه نحوه برگزاری تجمعات و راهپیمایی‌ها که در کمیسیون شوراها آخرین مراحل نهایی شدن را طی می‌کند

تعیین تکلیف تجمعات؟

وحیده کریمی؛ سال‌هاست سیاست‌پس در مجلس و دولت وعده سروسامان‌دادن به مسئله تجمعات اعتراضی مردم را می‌دهند تا حداقل اگر اجرای اصل ۲۷ قانون اساسی تمام و کمال امکان‌پذیر نیست، با قوانین عادی تحقق آن را تسهیل کنند. وعده‌ای که منتقدانی دارد که نگران محدودشدن حق تجمع مسالمت‌آمیز طبق قانون اساسی هستند و موافقانی دارد که تأمین امنیت تجمعات و کنترل آن را یک اولویت سیاسی تعبیر می‌کنند. لایحه‌ای از مجلس یازدهم مانده و کلیاتش در مجلس تصویب شده و اکنون در کمیسیون شوراها مراحل نهایی را سپری می‌کند تا برای تعیین تکلیف نهایی راهی صحن بهارستان شود و امید می‌رود بزودی یا تصویب در مجلس مراحل تبدیل‌شدن به قانون را طی کند. قانون اساسی اعتراض‌ها و تجمعات

«شرق» راهبردی نهایی ترامپ در قبال تهران را طی گفت‌وگویی با رضا نصری واکاوی می‌کند

دور دوم بی‌خردی در واشنگتن

صفحه ۲

یک کتاب، یک نویسنده؛ گفت‌وگوی احمد غلامی با شمس لنگرودی درباره تصحیح او از «دیوان حافظ»

حافظ عارف بود یا نبود؟

برای دیدن گفت‌وگو اینجا را اسکن کنید

این گفت‌وگو را در صفحه ۶ بخوانید. عکس: عباس کوثری، شرق

یادداشت

آیا رفع فقر با کمک‌های ثروتمندان ممکن است؟

محمد رضا یوسفی شیخ‌رباط

اقتصاددان و استاد دانشگاه مفید

سرمایه‌گذاری مولد، افزایش بهره‌وری نیروی کار، رفع تبعیض‌ها و خلق فرصت‌های اشتغال، ثبات اقتصادی و پیش‌بینی‌پذیری آن موجب بهبود رشد اقتصادی و کاهش فقر خواهد شد. از سوی دیگر، فقر در ایران پایدار بوده است. پایداری فقر به این معناست که فقیران جامعه در یک دوره زمانی نتوانند از فقر خارج شوند و در تله آن باقی بمانند. طولانی‌بودن فقر موجب پایداری آن شده و تبعات اجتماعی گزیرناپذیری خواهد داشت. این امر نگران‌کننده است. لازم به ذکر است که وضعیت کلی اقتصاد کلان کشور در دهه ۱۳۹۰ تحت تأثیر عامل تحریم قرار داشته است. بر حسب گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، فقر در ایران بر حسب روند و پایداری نگران‌کننده‌تر از گذشته است. احتمال اینکه خانواری که در دهک‌های پایینی و به‌ویژه در دهک اول و دوم قرار دارد، بتواند وضعیت خود را بهبود بخشد، بسیار اندک است. بر اساس گزارش این مرکز،

یادداشت

حق بر دسترسی به غذای سالم؛ حق مردم، تکلیف دولت

حمیدرضا اکبریور

در چند روز اخیر، با اعلام یکی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی درخصوص واردات عمده برنج آلوده، بار دیگر موضوع حق بر دسترسی به غذای سالم مورد توجه قرار گرفت. این حق ازجمله مهم‌ترین مصادیق حقوق بشری است که با برخی از حقوق دیگر نظیر حق حیات ارتباط مستقیم دارد. حق مذکور به‌عنوان یکی از مصادیق نسل دوم حقوق بشر، در اسناد متعددی برجسته شده است. در سطح بین‌المللی، اعلامیه جهانی حقوق بشر ۱۹۴۸ و میثاق حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ۱۹۶۶ بر تعهد دولت‌ها به تضمین دسترسی به غذای کافی و ایمن تأکید دارند. دستورالعمل‌های حق بر غذای فائو ۲۰۰۴ نیز بر پایداری، ایمنی و دسترسی‌پذیری غذا برای همه نسل‌ها تصریح کرده است. در ایران، این حق در اصولی از قانون اساسی ازجمله بند ۱۲ اصل ۳ و اصل ۴۳ مطرح شده است. همچنین اسناد سیاستی مانند سند ملی امنیت غذایی ۱۴۰۱-۱۴۱۰ و سند ملی دانش‌بنیان غذایی ۱۴۰۲ چارچوبی برای بهبود وضعیت غذایی ارائه داده‌اند. این تعهدات، دولت را ملزم به رعایت، حمایت و اقدام فعالانه برای تضمین این حق می‌کند. اهمیت این موضوع به حدی است که شورای حقوق بشر سازمان ملل یک گزارش ویژه درخصوص حق بر غذا تعیین کرده است. علاوه بر این، مجمع جهانی اقتصاد درباره مهم‌ترین ریسک‌های سال ۲۰۲۵ میلادی، کاهش سلامتی و تندرستی را از مهم‌ترین ریسک‌ها برشمرده است. بدون شک در قلب این مقوله، حق بر دسترسی به غذای سالم قرار دارد.

ازجمله مؤلفه‌های کلیدی این حق، حوزه ایمنی و امنیت غذایی است. امنیت غذایی به توانایی دسترسی همه افراد به غذای کافی، پایدار و مغذی اشاره دارد. ایمنی غذایی اما تضمین می‌کند که مواد غذایی عاری از آلاینده‌ها و مواد مضر برای سلامت مصرف‌کننده باشد. هرچند در مجموع، موضوع ایمنی غذایی در بطن امنیت غذایی جاری است. در ایران با وجود پیشرفت‌هایی که در کاهش گرسنگی و بهبود امنیت و ایمنی غذایی صورت گرفته است، در دهه اخیر شاهد هجوم گسترده بیماری‌های مرتبط با مواد غذایی بوده‌ایم که یکی از مهم‌ترین تهدیدها علیه منابع انسانی کشور، در بُعد کمی و کیفی بوده است. سونامی سرطان و بیماری‌های قلبی-عروقی از مهم‌ترین نمونه‌های این معضل است.

رئیس‌جمهور در نمایشگاه بین‌المللی گردشگری تهران:

صلح و امنیت با کشتار، اخراج و تبعیض امکان‌پذیر نیست

۲

برگزیده‌ها

۳ درخواست سینماگران از مسئولان فرهنگی کشور

۱۲

تفکیک وزارت راه و شهرسازی و مروری بر تجربه سایر کشورها

تفکیک؛ درست یا نادرست؟

۴

موضع مشترک ترامپ و بوتین در آستانه مذاکرات برای توقف جنگ اوکراین

همراهی مسکو با واشنگتن

۵

گزارش «شرق» از افزایش توهین به کادر اورژانس بعد از انتشار روایت‌های تعرض در آمبولانس

از مأمور آمبولانس تا پرستارهایی که خشونت دیدند

۸

گفت‌وگو با کاوه میرعباسی به مناسبت انتشار رمان «قلعه اوترانتو» هوراس والبول

احضار روزگار سپری شده

۱۱

یادداشت

سراب مذاکره با ترامپ^(۱)

محسن هاشمی رفسنجانی

با آغاز دوران دوم ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ، بار دیگر اظهارات ضدتوقیف مذاکره با آمریکا در فضای رسانه‌ای و سیاسی کشور مطرح شده است. در این میان، چند طیف مواضع خود را بررنگ و با صدای بلند مطرح می‌کنند؛ طیف نخست از بسن تنگه هرمز و خروج از آن‌پی‌تی و تغییر دکترین هسته‌ای کشور سخن می‌گویند و به نوعی به استقبال جنگ می‌روند. طیف دوم ساده‌انکارانه از حل چندماهه مسئله و توافق با آمریکا می‌گویند و گویا به دخالت ایلان ماسک امید بسته‌اند. نتیجه مشترک مواضع این دو طیف، حل‌نشدن مسئله کشور یعنی تحریم‌های فرآینده و بحران اقتصاد ملی و معیشت عمومی است؛ چراکه نه با بزرگ‌کردن، پیچیده‌کردن و لاینحل‌نشان‌دادن یک مسئله می‌توان به سوی حل آن رفت و نه با ساده‌سازی، ساده‌انکاری و رؤیابرداری، مسائل ملی حل‌شدنی است. زیرا آنها به دنبال مهار و کنترل ایران هستند و نمی‌خواهند ایران قدرتمند شود. برای حل مسئله ابتدا باید صورت‌مسئله را درست فهمید. تخصص میان ایران و آمریکا و تحریم‌های اقتصادی، سابقه‌ای ۳۵ساله دارد؛ یعنی از زمان تسخیر سفارت آمریکا در سال ۱۳۵۸. در این ۴۵ سال، به تدریج بر شدت و وسعت تحریم‌ها افزوده شده است. نسل دوم تحریم‌ها در دوره ریاست‌جمهوری بیل کلینتون تحت عنوان قانون دامامتو به تصویب رسید.

دوره ریاست‌جمهوری بیل کلینتون تحت عنوان قانون دامامتو به تصویب رسید.

جناب آقای دکتر محمد جلالی

استاد محترم حقوق عمومی دانشگاه شهید بهشتی

خبر تأسفبار درگذشت پدر بزرگوارتان ما را سوگوار کرد. واژگانی که بتواند تسلی‌بخش شما در برابر این مصیبت باشد، نیافتیم. برای آن مرحوم آرامش ابدی و برای جناب‌عالی و خانواده محترم صبوری آرزو مندیم.

ما را در غم خویش شریک بدانید.

مهدی رحمانیان، علیرضا غریب‌دوست، تمورث بشری‌به

ادامه در صفحه ۹

ادامه در صفحه ۹

ادامه در صفحه ۱۰